



Towarowa Giełda Energii SA

***Koncepcja European Energy  
Trading Platform (EETP)  
– czy to jest możliwe?***

**Grzegorz Onichimowski**  
Prezes Zarządu  
Towarowa Giełda Energii S.A.

POWER RING 2007 – w stronę europejskiej energetycznej platformy handlowej  
5 grudnia 2007, Warszawa



# RYNKI NA TGE



**RDN**  
Rynek Dnia Następnego  
Rynek SPOT dla energii elektrycznej.  
Współpraca z OSP w zakresie rynku bilansującego

**RPM**  
Rynek Praw Majątkowych  
(OZE i Kogeneracja)  
Rynek SPOT dla praw majątkowych do świadectw pochodzenia dla energii elektrycznej wyprodukowanej w OZE i w wysokosprawnej kogeneracji  
Współpraca z URE w zakresie ewidencji i umorzeń PM

**RUE**  
Rynek Uprawnień do Emisji CO<sub>2</sub>  
Rynek SPOT dla jednostek EUA. Jest częścią europejskiego systemu handlu uprawnieniami do emisji CO<sub>2</sub>.  
Współpraca z KASHUE w zakresie fizycznych rozliczeń transakcji.



## EETP – warunki brzegowe

- ✓ **Jednakowe produkty;**
- ✓ **Wystandardyzowany model rynku;**
- ✓ **Te same zasady rozliczeń ilościowych i wartościowych transakcji;**
- ✓ **Podobne uregulowania prawne w zakresie podatków i dostępu do rynku.**



## EETP – możliwy obszar działalności

- ✓ **EU ETS – europejski system handlu uprawnieniami do emisji CO<sub>2</sub> (transakcje i terminowe);** **SPOT**

### możliwy również:

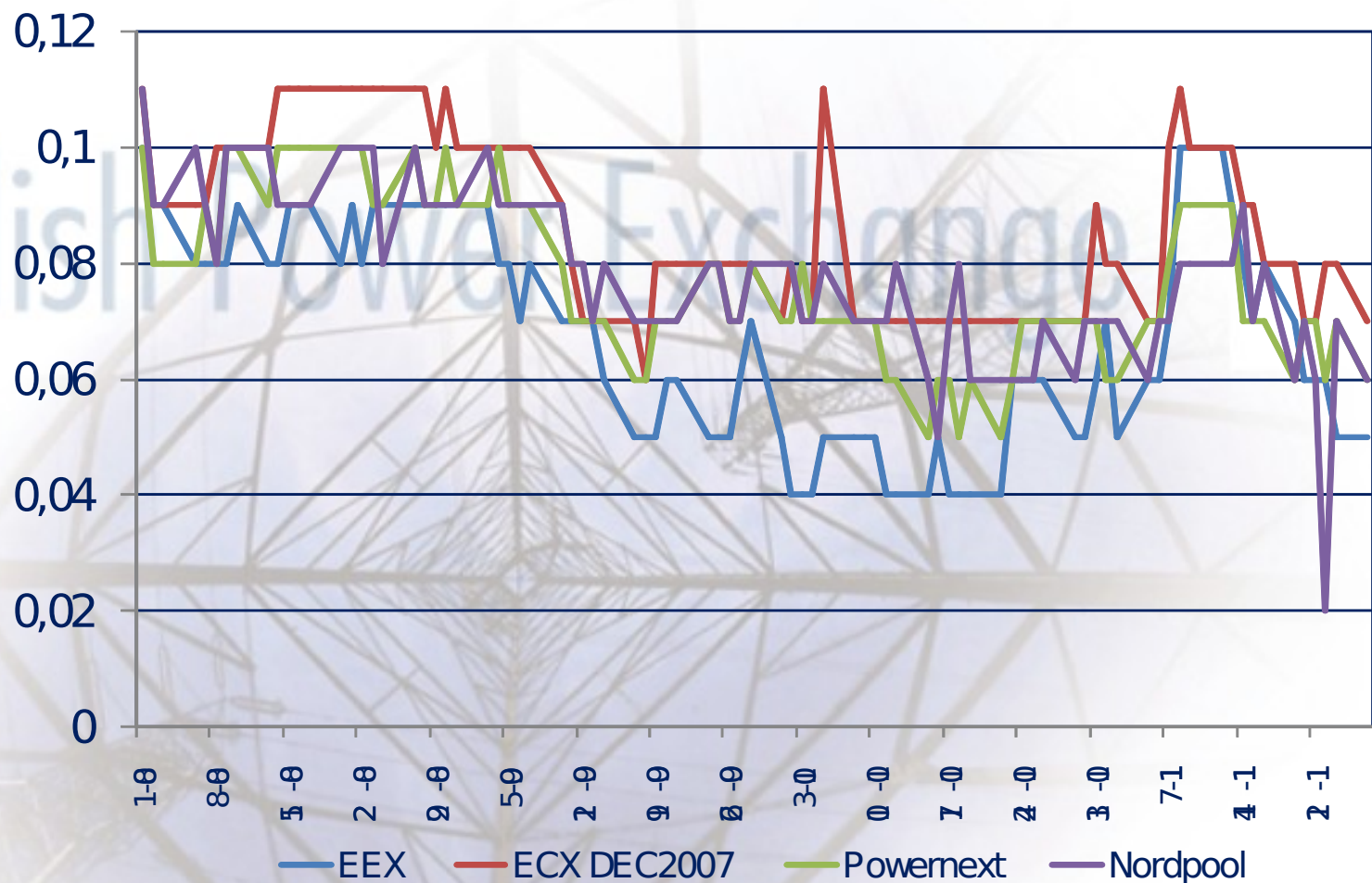
- ✓ **Rynek finansowy – transakcje futures dla energii elektrycznej**
- ✓ **Rynek SPOT na energię elektryczną (market coupling)**

## EETP – możliwy obszar działalności

- ✓ **EU ETS – rynek spot i terminowy:**  
**do zrobienia:**
  - Jednakowa waluta - kurs EUR/1MgCO<sub>2</sub>,
  - Te same dni notowań i godziny dostępu do rynku,
  - Porozumienie między giełdami regionu w zakresie rozliczeń ilościowych i wartościowych,
  - EU ETS rynek terminowy - konieczność powstania Izby Rozliczeniowej. Odrębnej w stosunku do Giełdy, przenoszącej ryzyko rozliczeń (wymóg dyrektywy UE MIFID),
  - EU ETS rynek terminowy – standardowe kontrakty.

# EETP – możliwy obszar działalności

Kształtowanie się cen jednostek EUA na rynkach europejskich - rynek SPOT (EUR/1MgCO<sub>2</sub>)





## EETP – możliwy obszar działalności

✓ **Rynek finansowy – transakcje futures dla energii elektrycznej:**

**do zrobienia:**

- Jednakowa waluta lub jednakowy sposób przeliczania (kurs EUR/PLN) dla notowanych i rozliczanych kontraktów,
- Te same dni notowań i godziny dostępu do rynku,
- Konieczność powstania Izby Rozliczeniowej. Odrębnej w stosunku do Giełdy, przenoszącej ryzyko rozliczeń,

## EETP – możliwy obszar działalności

- ✓ **Rynek SPOT dla energii elektrycznej:**  
**do zrobienia:**
  - Porozumienie między giełdami regionu i operatorami systemów przesyłowych w zakresie rozliczeń ilościowych i wartościowych oraz dostępnych zdolności przesyłowych;
  - Te same reżimy czasowe, produkty rynkowe i podobne zasady bilansowania w całym regionie;
  - Akcyza na energię elektryczną. W dalszym ciągu wytwórcy energii są obciążeni akcyzą, mimo że jest to niezgodne z regulacjami UE (Polska).





## EETP – korzyści

- ✓ **Koncentracja europejskich zleceń kupna/sprzedaży na jednej tabeli zleceń (wynikających z porozumienia giełd);**
- ✓ **Łatwy i szybki dostęp do rynku poprzez lokalną giełdę energii;**
- ✓ **Wiarygodna cena rynkowa notowanych kontraktów;**
- ✓ **Niskie koszty uczestnictwa w międzynarodowym rynku.**

# ***Market Coupling*** – sposób na poprawę płynności na rynku SPOT

## **Podstawowe założenia modelu *market coupling***

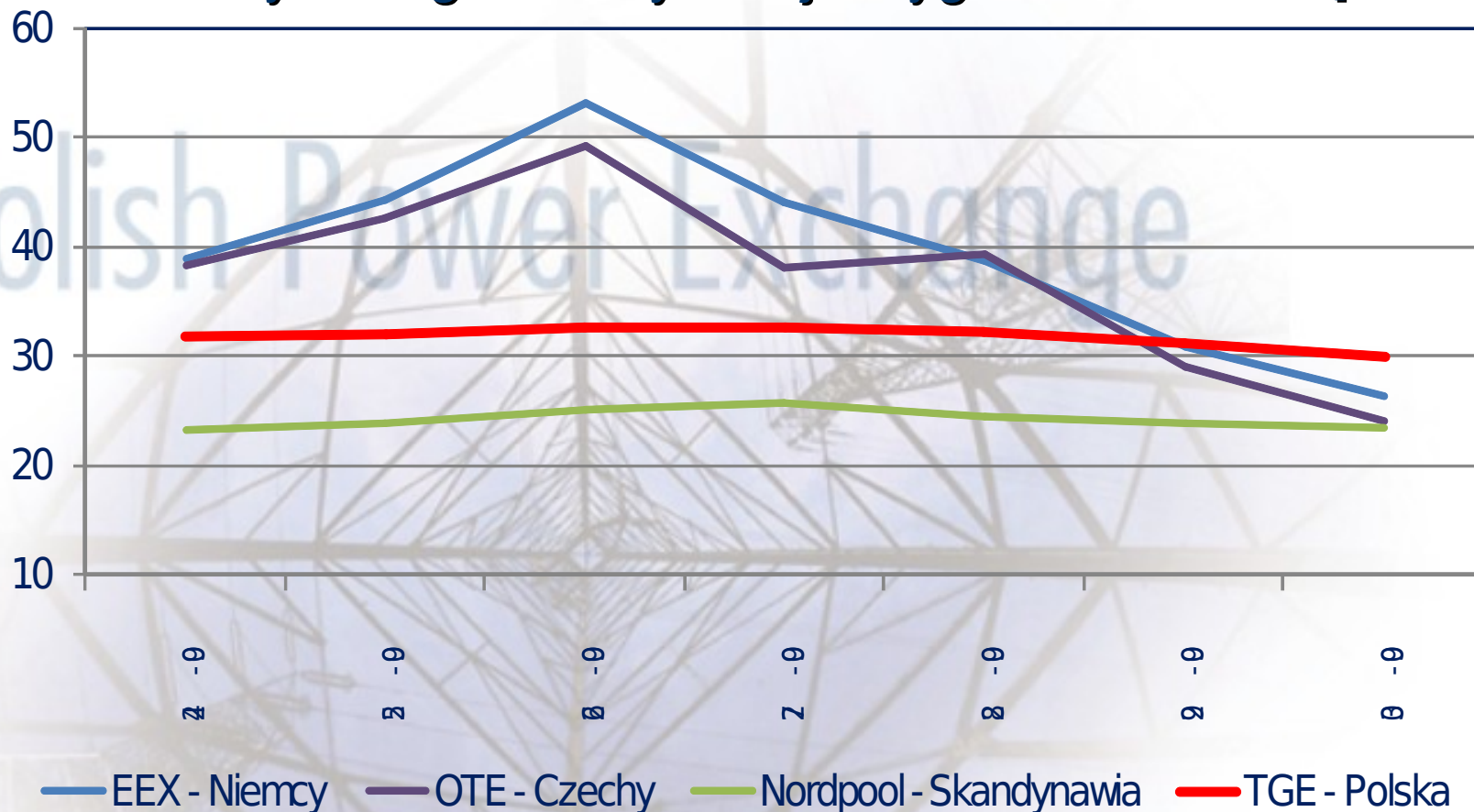
- ✓ W każdym regionie funkcjonuje płynny giełdowy rynek dnia następnego.
- ✓ Porozumienie między giełdami regionu i operatorami systemów przesyłowych. Kwestie do ustalenia m.in. dotyczące walut i rozliczeń.
- ✓ Model przesyłu utrzymuje określone przepływy pomiędzy sąsiednimi regionami.
- ✓ Obrót pomiędzy rynkami regionalnymi wtedy, gdy jest to ekonomicznie uzasadnione.
- ✓ Decyzja o przyjęciu schematu zarządzania rynkiem w ramach rynku dnia następnego nie oznacza, iż cały obrót międzyregionalny musi odbywać się na rynku dnia następnego.

(Dopuszcza się różnorodność kontraktów terminowych, zarówno finansowych jak i realizowanych poprzez fizyczną dostawę energii).

- ✓ Prawa do przesyłu nabyte na zasadach długoterminowych zostaną skonfrontowane z wymogiem „wykorzystaj je lub utrac”.

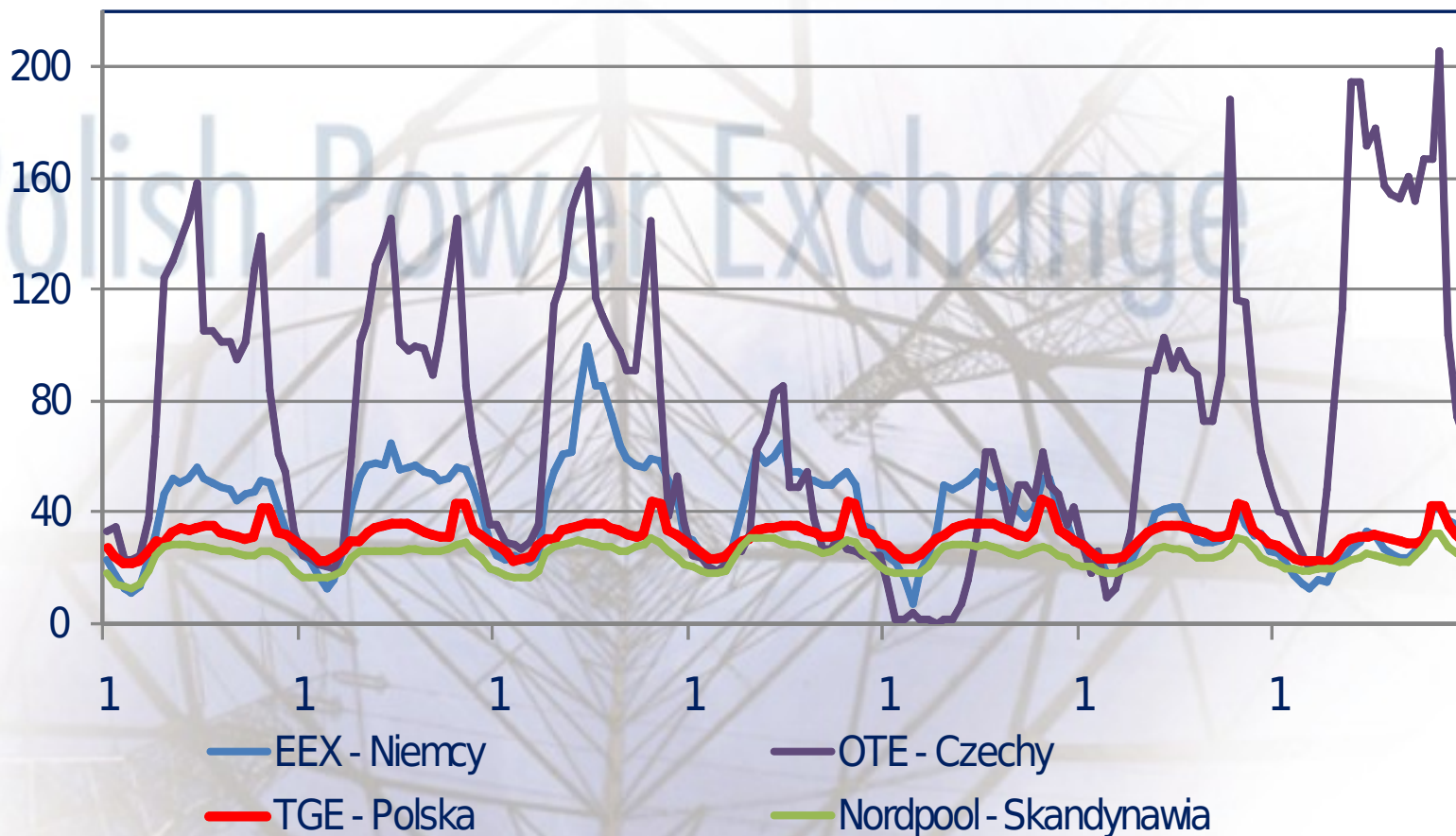
# Market Coupling – sposób na poprawę płynności na rynku SPOT

Dobowe ceny energii elektrycznej w tyg. 39 rok 2007 [EUR/MWh]



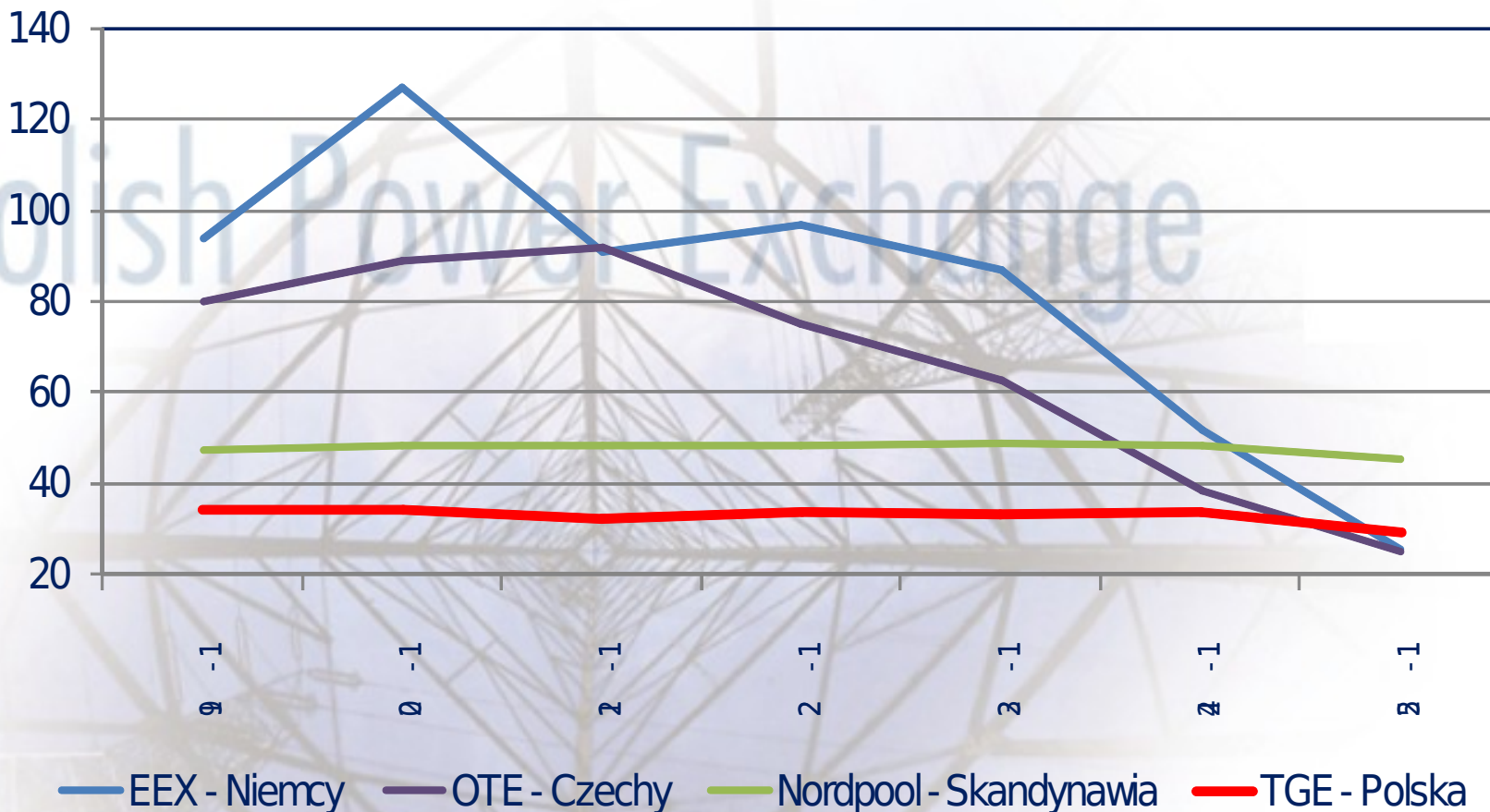
# Market Coupling – sposób na poprawę płynności na rynku SPOT

Godzinowe ceny energii elektrycznej w tyg. 39 rok 2007 [EUR/MWh]



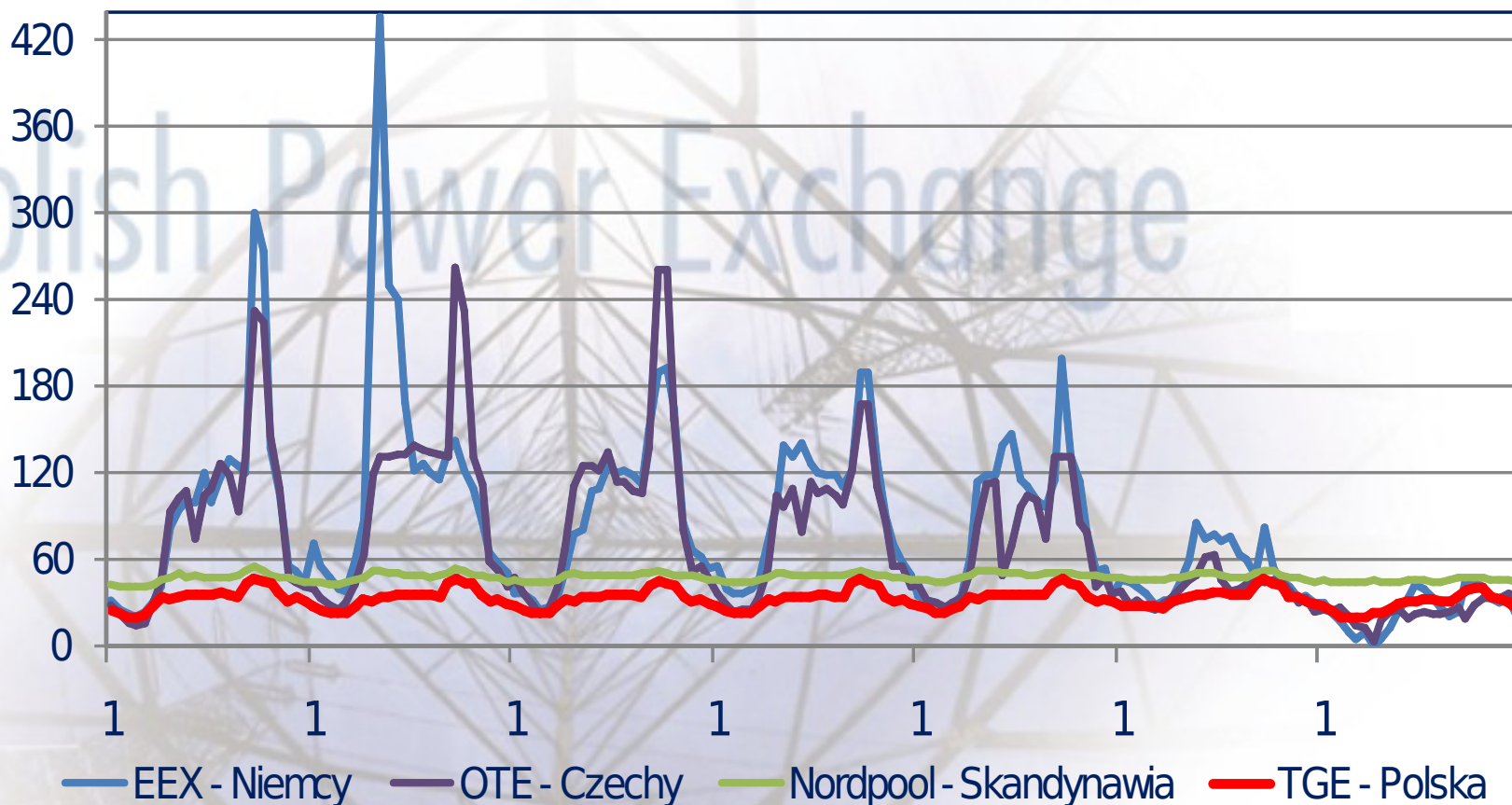
# Market Coupling – sposób na poprawę płynności na rynku SPOT

Dobowe ceny energii elektrycznej w tyg. 47 rok 2007 [EUR/MWh]



# Market Coupling – sposób na poprawę płynności na rynku SPOT

Godzinowe ceny energii elektrycznej w tyg. 47 rok 2007 [EUR/MWh]





Towarowa Giełda Energii SA

**DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ**

Polish Power Exchange

[www.tge.pl](http://www.tge.pl)